

XBRL VE ERF SİSTEMİ'NİN FİNANSAL RAPORLAMANIN GELİŞİMİNE KATKISI VE TMS/TFRS UYGULAMASI

Prof.Dr.Aylin POROY ARSOY

Bursa Uludağ Üniversitesi

XBRL (eXtensible Business Reporting Language/genişletilebilir işletme raporlama dili)

- kar amacı gütmeyen global bir konsorsiyum - *XBRL International*
- Bilgisayar bazlı meta dil
- Etiketleme sistemi
- *Film fotoğrafçılığında dijital fotoğrafçılığa veya kağıt haritalardan dijital haritalara geçiş*
- İlgililerin verileri kullanma, paylaşma, analiz etme ve değer katma yöntemlerini basitleştirmek

XBRL NEDİR ?

eXtensible	Genişletilebilir	Raporlayan şirketme, şirketme verilerinin adil bir şekilde sunulmasını sağlamak için dil kelime haznesine (taksonomi) yeni unsurlar (genişletme) ekleyebilir.
Business	şirketme	XBRL, iş verilerini bilgisayarların doğrudan yönetebileceği şekilde (kullanma, saklama, aktarma vb)kodlamak için tasarlanmıştır.
Reporting	Raporlama	Muhasebeciler, denetçiler ve kullanıcılar verileri yeni bir etkileşimli şekilde paylaşabilir, yeniden kullanabilir ve analiz edebilir.
Language	Dili	XBRL ; XML'den türetilen ve insanlar için değil, bilgisayarlar için XBRL International tarafından geliştirilen, bir açık ve lisans ücreti olmayan bir dildir.

XBRL'İN ORTAYA ÇIKIŞI VE GELİŞİM SÜRECİ

Kağıda dayalı finansal raporlama

PDF, Word, Excel, HTML
gibi elektronik formatlar

XBRL projesi

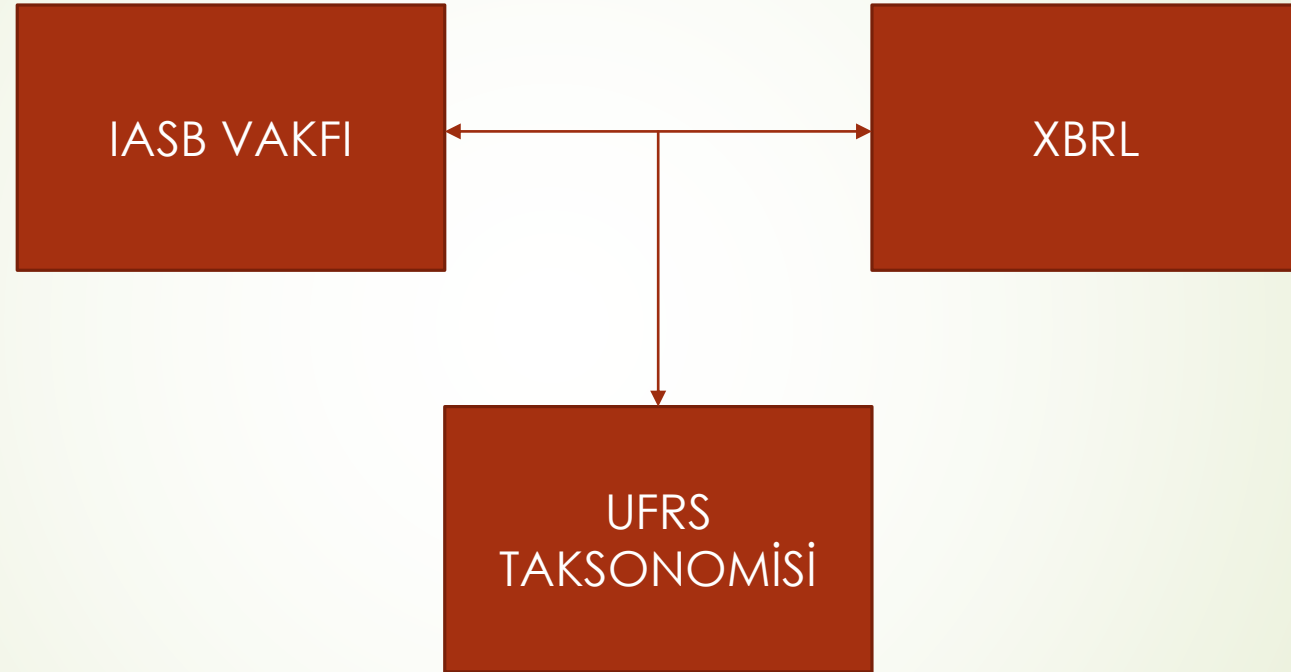
XBRL uygulaması SWOT analizi

GÜÇLÜ YÖNLER	ZAYIF YÖNLER
<p>Otomasyon, şeffaflık, doğrulama, karşılaştırma, doğruluk, dokümantasyon, ilgi düzeyi, tutarlılık, güvenilirlik, verimlilik, genişletilebilirlik ve esneklik</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Öğrenme için zaman alıcı - Uzmanlardan destek gerektiren zorlu ve karmaşık görevler
FIRSATLAR	TEHDİTLER
<p>Dijital raporlama ile küresel gelişim</p> <ul style="list-style-type: none"> - Küresel iş ve finansal entegrasyon - Uluslararası standartlara ve ilkelere yönelik küresel bakış açısı	<ul style="list-style-type: none"> - Farkındalık ve hazırlık eksikliği - Başlatıcı ve kolaylaştırıcı eksikliği - Bazı bölgelerde sınırlı kamusal açıklama

XBRL taksonomileri (XBRL dilinin kullanıldığı sözlükler)

- *XBRL-FR (Financial Reporting-Finansal Raporlama)*
- • Finansal raporlama süreçlerinde kullanılan finansal bilgilere ilişkin raporların standart hale getirilmesini sağlamak amacı ile kullanılmaktadır.
- • Finansal raporlar diğer bir ifade ile sonuç bilgileri ile ilgilenmektedir.
- • Standart formatları sayesinde, raporların otomatik işlenmesi, analiz edilmesi ve transferi mümkün hale gelmektedir.
- *XBRL-GL (Global Ledger-Büyük Defter)*
- • Finansal bilgilerin muhasebe defterlerine kaydedilmesi için kullanılan taksonomidir.

IASB VAKFI, XBRL VE UFRS TAKSONOMİSİ

UFRS Taksonomisinin Kullanıcılara Sağladığı Uygulama Olanakları

KULLANICI	UYGULAMALAR
Finansal Tablo Hazırlayıcılar	Sektörlerindeki diğer şirketlerin raporlama uygulamalarını incelemek veya kıyaslama analizinin (benchmarking analysis) yapmak
Düzenleyici Kurumlar	Sermaye piyasalarında finansal bilgilerin şeffaflığını arttırmak amacıyla halka açık olarak sunulabilmesi
Yatırımcılar, Kredi verenler, UFRS Finansal Tablolarının Diğer Kullanıcıları	Finansal verilere zamanında ve maliyet tasarruflu olarak ulaşmak ve işlemek

IASB Vakfı'nın misyonları- *Elektronik raporlama*

- Şeffaflığın desteklenmesi
- Hesap verebilirliğin desteklenmesi
- Etkinliğin desteklenmesi

IASB Vakfı'nın XBRL faaliyetleri

- Taksonominin geliştirilmesi
- Destekleyici materyaller
- Tercümeleler
- Global yayılım

TMS/TFRS TAKSONOMİSİ

- UFRS Taksonomilerinin resmi Türkçe çevirileri – KGGK
- 2016 TMS Taksonomisi
- 2019 TFRS Taksonomisi
- Örnek UFRS Taksonomisi - *türkçe*

Örnek Taksonomi Uygulaması- finansal tablolarına göre

[210000] Finansal Durum Tablosu, Dönen/Duran		
Finansal Durum Tablosu [abstract]		
Varlıklar [abstract]		
Duran Varlıklar [abstract]		
Maddi Duran Varlıklar	X instant, debit	IAS 1.54 a Disclosure, IAS 16.73 e Disclosure
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller	X instant, debit	IAS 1.54 b Disclosure, IAS 40.76 Disclosure, IAS 40.79 d Disclosure
Şerefiye	X instant, debit	IAS 1.54 c Disclosure, IAS 36.134 a Disclosure, IAS 36.135 a Disclosure, IFRS 3.B67 d Disclosure
Şerefiye Dışındaki Maddi Olmayan Duran Varlıklar	X instant, debit	IAS 1.54 c Disclosure, IAS 38.118 e Disclosure
Özkaynak Yöntemine Göre Muhasebeleştirilen Yatırımlar	X instant, debit	IAS 1.54 e Disclosure, IFRS 12.B16 Disclosure, IFRS 8.24 a Disclosure
İştirakler, İş Ortaklıkları ve Bağlı Ortaklıklardaki Yatırımlar	X instant, debit	IAS 1.55 Common practice
Duran Varlıklarda Sınıflandırılan Canlı Varlıklar	X instant, debit	IAS 1.54 f Disclosure
Uzun Vadeli Ticari ve Diğer Alacaklar	X instant, debit	IAS 1.54 h Disclosure, IAS 1.78 b Disclosure
Duran Varlıklarda Sınıflandırılan Stoklar	X instant, debit	IAS 1.54 g Disclosure
Ertelenmiş Vergi Varlıkları	X instant, debit	IAS 12.81 g (i) Disclosure, IAS 1.54 o Disclosure, IAS 1.56 Disclosure
Duran Varlıklarda Sınıflandırılan Cari Dönem Vergisi İle İlgili Varlıklar	X instant, debit	IAS 1.54 n Disclosure
Diğer Finansal Duran Varlıklar	X instant, debit	IAS 1.54 d Disclosure
Diğer Finansal Olmayan Duran Varlıklar	X instant, debit	IAS 1.55 Common practice
Devralan Tarafın Sözleşme veya Teamül Gereğince İlgili Teminatı Satma veya Yeniden Teminat Gösterme İmkanına Sahip Olduğu Nakit Dışı Duran Varlıklar	X instant, debit	Expiry date 2018-01-01 IAS 39.37 a Disclosure, Effective 2018-01-01 IFRS 9.3.2.23 a Disclosure
Toplam Duran Varlıklar	X instant, debit	IAS 1.66 Disclosure, IFRS 12.B10 b Example, IFRS 12.B12 b (ii) Disclosure

Örnek Taksonomi Uygulaması- UFRS standartlarına göre

IAS 2		
[826380] Dipnotlar - Stoklar		
Stoklara İlişkin Açıklamalar [text block]	text block	IAS 2 - Disclosure Disclosure
Stokların Ölçümüne İlişkin Muhasebe Politikası İle İlgili Açıklama [text block]	text block	IAS 2.36 a Disclosure
Stok Maliyetlerinin Hesaplama Yöntemlerine İlişkin Açıklama	text	IAS 2.36 a Disclosure
Satış Maliyetleri Düşülmüş Gerçeğe Uygun Değer Üzerinden Ölçülen Stoklar	X instant, debit	IAS 2.36 c Disclosure
Net Gerçekleşebilir Değer Üzerinden Ölçülen Stoklar	X instant, debit	IAS 2.36 Common practice
Stok Değer Düşüklükleri	X duration	IAS 1.98 a Disclosure, IAS 2.36 e Disclosure
İptal Edilen Stok Değer Düşüklükleri	X duration	IAS 1.98 a Disclosure, IAS 2.36 f Disclosure
Stok Değer Düşüklüklerinin İptaline Yol Açan Koşullara İlişkin Açıklama	text	IAS 2.36 g Disclosure
Dönemde Gider Olarak Muhasebeleştirilen Stokların Maliyetleri	X duration, debit	IAS 2.36 d Disclosure
Yükümlülük İçin Teminat Olarak Gösterilen Stoklar	X instant, debit	IAS 2.36 h Disclosure
IAS 7		
[510000] Nakit Akış Tablosu, Doğrudan Yöntem		
Nakit Akış Tablosu [abstract]		
İşletme Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları [abstract]		
İşletme Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Girişi Sınıfları [abstract]		
Satılan Mallardan ve Verilen Hizmetlerden Elde Edilen Nakit Girişleri	X duration, debit	IAS 7.14 a Example
İsim Hakları, Ücretler, Komisyonlar ve Diğer Hasılatlardan Elde Edilen Nakit Girişleri	X duration, debit	IAS 7.14 b Example
Alım Satım Amaçlı Elde Tutulan Sözleşmeler İle İlgili Nakit Girişleri	X duration, debit	IAS 7.14 g Example
Alınan Primler, Tazminatlar, Yıllık Ödemeler ve Diğer Poliçe Kazançları İle İlgili Nakit Girişleri	X duration, debit	IAS 7.14 e Example

ELEKTRONİK FİNANSAL RAPORLAMA SİSTEMİ

- KGK bünyesinde Elektronik Finansal Raporlama (EFR) Projesi
- *Şirketlerin mevcut ekonomik durumlarının görülebilmesi,*
- *Finansal analizler aracılığıyla şirketlere ilişkin ekonomik değerlendirmelerin yapılabilmesi,*
- *Şirketlerin NACE (Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması) kodları kullanılarak sektörel analizlerin yapılabilmesi,*
- *Riskli şirketler veya sektörler hakkında zamanında tedbir alınabilmesi,*
- *Bu şirketlerin aktif toplamı ve net satış hasılatı gibi kriterler açısından ülkemiz ekonomisinin önemli bir kısmını oluşturmaları nedeniyle makroekonomik risk analizlerinin yapılabilmesi mümkün hale gelecektir.*

KGK alışmaları

- ▶ Finansal Tablo rnekleri ve Kullanım Rehberi
- ▶ hem TFRS lerde hem de TFRS taksonomisinde yapılan revizyonları içerecek Őekilde
- ▶ EFR sistemine ilk geçiş yılına özgü olmak üzere, zkaynaklar değişim tablosuna ve nakit akış tablosuna yönelik kolaylaştırıcı uygulama getirilmiştir. Buna göre, 31/12/2019 tarihinden önce sona eren yıllık hesap dönemlerine ait finansal tablolar yüklenirken zkaynaklar değişim tablosu yklenmeyecek ve nakit akış tablosunun yalnızca belirli kalemlerine ait tutarlar girilecektir.

Sonuç

- Bilişim teknolojilerinde ortaya çıkan gelişmeler
- UFRS ile XBRL'in güçlü kombinasyonu
- Ortak amaç finansal bilgilerin şeffaflığını, kalitesini ve karşılaştırılabilirliğini artırmak
- Dünya çapında 50'den fazla ülkede uygulama
- KGK'nın gerçekleştirdiği çalışmalara tüm ilgili tarafların destek vermesi

